

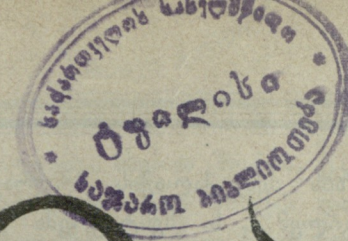
ბ ა ზ ე თ ი დ ი რ ს :

ს. ა.	ს. ა.	შ. ა.	შ. ა.
10	50	6	5
8	75	4	4
8	—	3	3
7	25	2	2
6	50	1	1

ცალკე ნომერი — ერთი შუბრი.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

ივერია

შაბათი, 17 ნოემბერი, 1901 წ.

რედაქცია
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.

ბავთის დასაბარებლად
და განცხადებთა დასაბუჯდად
უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვა
გამოცემა საზოგადოების კანცელარიას.

ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ
16 კაპ., შემთხვევად — 8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227.

იაფ-ფასიანი წარმოდგენა

ქართული თეატრი

კვირას, 18 ნოემბერს, 1901 წ.

ქართულის დრამატული საზოგადოების დასის მიერ

წარმოდგენილი იქნება:

დაკლავის ფსაქიტი

მტარველი

ისტორიული დრამა 5 მოქმედებად ი. ლაზარეშვილისა.

ქარიშხალი

მონოლოგი ხუმრობა 1 მოქმედებად. ფრანგულიდან.

ინაწილობაზ იღებენ: ქალბატონი ჩერკეზიშვილი, კარგარეთელი, ტასო
პაიძე, ნებიერიძისა, მდივანი და სხვ. ბატონნი: გუნია, სვიმონიძე,
მცირელიძე, გელევიანი, შათირიშვილი, აწყურელი, ურუშაძე, მირი-
ნაშვილი, იმედაშვილი და სხვ.

დასაწყისი სწორედ 8 საათზედ. ფასები დაკლებულია.

რეჟისორი გ. გუნია

მზადდება ტასო აბაშიძის საბენეფისოდ ახალი კომედია
„სანატრალი მუღლე“ (3—უ.—2)

ჯელ უკვე იყო კრება დანიშნული
და საკმაო რიცხვი წევრთა არ და-
ესწრო.

კომისიის წევრნი: ალ. ნადირაძე და
სოლ. ნასიძე.

(2—239—2)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

ავადმყოფთათვის კრაოტები (ერთი
უფასოა).

მიხეილ გელევიანისა.

კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სახლი
აგინაშვილისა, № 21 (ვორონცო-
ვის ძეგლის პირდაპირ).

ტელეფონი № 274.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე,
კვირა დღეებს გარდა.

დიღით:

გ. ი. ზინიანაძე — კბილის სნეუ-
ლებანი, 8—10 საათ.

მიხეილ გელევიანის — ნე-
რვისა და წამლობა ელექტრონი,
9—10 საათ.

პ. გ. ფედორკოვი — შინაგან და
ბავშვებისა, 9—10 ს.

ბ. გ. მაღალაშვილი. — შინა-
გან; სამშობლოთ და ხუთშობლო-
თით, 10—11 საათ.

გ. ა. მულნი — ყურისა, ყელი-
სა და ცხვირისა — 10—11 საათ.

ი. პ. ახალაშვილი — კბი-
ლის სნეულებანი. 10—12 საათ.

ბ. მ. ზაბილოვი — თვალის, 10
— 11 საათ.

მიხეილ-ქალი მ. ხ. ბაძრაძე ბავ-
შვებისა — 11—12 ს.

დ. ა. გელევიანის — ნე-
რვისა და შინაგანი. 12—1 საათ.

ბ. გ. ბარსუკოვი — დედათა
სნეულებანი, ორშობლოთით, ოთხ-
შობლოთით და პარასკეობით 12—
1 საათ.

ს. ა. შონიძე — ხირურგიული (სა-
ლოსტაქრო) ხუთშობლოთითა და
შობლოთით — 1—2 საათ.

ი. დ. გელევიანის — სიფილისი-
სა, კანისა და საშარდესი, 1¹/₂—2 ს.

ს ა ღ მ ო ბ ი თ :

ი. გ. თუშინის — დედათა
სნეულებანი. 5—6 საათ.

კ ვ ი რ ა ო ბ ი თ :

გ. გ. მაღალაშვილი — 10—
12 ს. შინაგან ავადმყოფობათა.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთხ-
ბები.

ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ.
ოპერაციები და კრაოტები — მორი-
გებით.

მ კ უ რ ა ლ ი

მიხეილ გელევიანის

იღებს ავადმყოფებს დილით —
12—1, საღამოთი 6—7. ყორღა-
ნოვის ქუჩა, 16, საკ. სახლი. ტე-
ლეფ. 791. (6.)

ქართული ქალთა სახანაგოების

მკვდარი ქალთა და სახელოსნო სკო-
ლაში იღებენ ყოველგვარ სამუ-
შაშ: კაბებს, თეთრეულს, ქარგვას
საცვლებზედ ამოკერავენ ნიშნებს
(შეტი). ბარონის ქუჩა, № 12.
(20—უ.—4)

ფელეტონი

უცხოთა შორის

დღევ გერმანიის პოლიციის უფროსი.
— ახალი სატენორლოგო ინსტიტუ-
ტი და სლოვენეთა უნივერსიტეტი. —
ტარიცი და პლაკი, ჩეხთა დიდება. —
სამართლოები და ვეკილები საფრან-
გეთში. — მოდა. — უბედურება კონცისაგან.

დღითი-დღე ძლიერდება პოლი-
ციის ღრუბელი გერმანიისაში. „მოხე-
ვენი, — სწერს ერთი კორესპონდენ-
ტი, — სისტემატიურად სცდილობენ
რევლისავე პოლიციის აღმოფხვ-
რას. საცოდავთაგან თხოულობენ
გაილონ სამშობლო ენა-
ზედ, დაივიწყონ სამშობლო ისტო-
რია, ლიტერატურა, ხელოვნება და
მეცნიერება გადაიქცენ.“ ვინც უარ-
ობდა სდგას და უარობს, იმას სდევ-
ნიან, საპრობილემში ამწყვედვენ,
გვიან პოლიციის სამართალიში
შევა ამ ბოლოს დროს ჩვეულებ-
რივ საქმედ გადაიქცა გერმანიისაში.

თვე არ გავა, სასამართლომ
მოკლა „პოლიციის საქმე
განხილობს. მკითხველებს ესო-
ბათ პოლიციელ გიმნაზიელთა საქ-
მის წინადა განხილული ტორ-
ისა სამართლოში. ესლა გერმან-
ილ მოხელეებს პოლიციისაში ახალი

კვირას, 25 ნოემბერს, სოფ. ქვე-
მო მაჩხანში „მარხანის მოხელე-
მან საზოგადოების“ წევრთა
საგანგებო კრება დაიწყო,
რომელზედაც საზოგადოების სალი-
კვირაციო კომისიისა უნდა იქმნეს
ამორჩეული. რამდენიც უნდა დაეს-
წროს წევრი, კრება უთუოდ კანონ-
იერად ჩაითვლება, რადგანაც ორ-

საქმე გამოუჩნდებოდა. ამ ხანად
ბრალდებულითა საქმედ დაუსხამთ
სტუდენტებად ყოფილნი, სულ
თორმეტი კაცი. საბრალდებლო
ოქმში ნათქვამია: პოლიციის სტუ-
დენტები საიდუმლო კავშირს ეკუთ-
ნიანო, — ესა უმთავრესი ბრალდე-
ბა. საქმის განხილვამ ხუთი დღე
გასტანა; სასამართლომ რვა კაცს
საპრობილემში დაპატიმრება მიუსა-
ჯა, დანარჩენნი გაამართლა.

როგორც გიმნაზიელთა საქმეში,
აქაც მოხელეებმა „რწყილს აქლები
ამოიზინეს.“ სასამართლოში გამოიჩ-
ვეს, რომ პოლიციის სტუდენტთა
ფერაინები, რომელთაც ბრალდე-
ბულნი ეკუთვნოდნენ, საიდუმლო-
ნი არა ყოფილან. ამ ფერაინების
კრებები საჯაროდ იმართებოდა
ხოლმე. ზოგს მათგანს საიდუმლო
პოლიციის აგენტებისეც კი ესწრე-
ბოდნენ თურმე, რასაც წევრნი
არ თავილოდნენ, პირიქით, ზოგ-
ჯერ, თუკი შეამჩნევდნენ რესტრ-
ანის (კრებები რესტრანში იმარ-
თებოდა) კუნძულში მიმალულ
აგენტს, კრებაზედ იწვევდნენ. ერთ-
ხელ ბრესლავში, რესტრანში,
პოლიციელ სტუდენტებს ნადიმი
გაუშარავთ. შუა ქეივის დროს
რესტრანის პატრონი შესულა და
უთქვამს, რომ გარეთ კარებთან
საიდუმლო პოლიციის აგენტი ატუ-

ზულაო. სტუდენტებს ნაშინვე შეუ-
წყვეით აგენტი და მთელი საღამო
კარგი დრო გაუტარინებოდათ. პოლი-
ციისთვის პოლიციელ სტუდენტთა
კავშირები საიდუმლო არ შეად-
გნდა, კარგად იცოდა პოლი-
ციამ იმათი კრებებიც და ორგა-
ნიზაციებიც.

საქმის განხილვამ კანონის წინა-
აღმდეგი ვერაფერი ვერ აღმოაჩინა.
კრებებზედ, როგორც გამოიჩვენა,
სტუდენტები სამეცნიერო რეფრა-
ტებს კითხულობდნენ, ლაპარაკობდ-
ნენ პოლიციელთა შორის სწავლა-
განათლების გავრცელებზედ და
სხვ. გამოიჩვენა აგრეთვე ის, რომ
გერმანიის პოლიციის უნივერ-
სიტეტებში ზიზილთა და სიმულ-
ვილით ექცოდნენ პოლიციელ ახლ-
გაზრდობას. ერთ პოლიციის მან-
გალითად, გამოუცხადებია, რომ
„პოლიციელებმა მხოლოდ გადასა-
ხადები უნდა გაიღონ, სამხედრო
ბეგარა გადაიხადონ და ენა დაი-
მოკლონ“, მეტი იმათ არაფერი
გვითხვებათო. ბრესლავის საანატო-
მია ინსტიტუტში პოლიციის გას-
სეს დაუვიჩინა ერთ პოლიციელ
სტუდენტისათვის, რომელიც თამ-
ბაქოსა სწევდა: „მომაშორეთ ეგ
თქვენი პოლიციური სიბინძურეთა!“
თამბაქოს წვევა ინსტიტუტში აღკრ-
ძალული არ არის და იმ დროს,

როდესაც პროფესორმა ეს სიტყვ-
ები სთქვა, პოლიციელს გარდა ნემე-
ციებიც სწევდნენ თურმე თამბაქოს.
პოლიციურ ენას გერმანელი სტუ-
დენტები საშინლად სდევნიან. ერთ
პოლიციელ სტუდენტისათვის, რო-
მელიც თანამემამულეებს პოლიცი-
ურად ელაპარაკებოდა, გერმანელ
სტუდენტებს მოუთხოვნიათ, გერმან-
ისულად ილაპარაკო. ლიბციის
უნივერსიტეტში ამა მიმდინარე
წლის იანვარს პირდაპირ აუკრძა-
ლავთ საანატომია ინსტიტუტში
პოლიციურად ლაპარაკი.

სტუდენტთა საქმის გამო პატრიო-
ტულმა გახუტებმა ხელ-ახლა დაპ-
კრეს ბუკი და ნალარა, ხელ-ახლა
მოსთხოვეს მთავრობას სასტიკ ზო-
მების მიღება პოლიციელთა დასამ-
ხრობად, წინააღმდეგ შემთხვევაში,
გაიძახიან ისინი, გერმანიის დიდი,
მეტად დიდი განსაცდელი მოელო-
სო.

ამასვე იმეორებენ ყოველ დღე
ავსტრიელი ნემეციები. როგორც
გერმანიისაში პოლიციელნი, ისე ავს-
ტრიისაში სლავიანთა ერნი ბოლშას
ბოლშავედ უმბრებენ ნემეციებს. ამ
ერთა აღორძინებამ, განათლებამ
და თავიანთ უფლებათა შეგნებამ
დაფორები დაუბნია დღემდე ბატო-
ნად მყოფ ნემეციებს. აღარ იციან,

პირველი კერძო სამკურნალო

მიხეილ ნავასარდიანისა
(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ-
დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დიღით:

ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 ს.

სადისტაქრო, ვენერიული (სიფილი-
სი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.

შ. მ. ჩიქოვანი. 9—10 საათ
სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი და
ნერვებისა.

ზ. ი. ბაზანასიანი. დილის 11
— 12 საათ. ქალთა და ბავშვთა სე-
ნით ავადმყოფებს.

პ. ი. გელევიანი. 12—1 საათ.
ყურისა, ყელისა, ცხვირის ავადმყო-
ფობისა.

ბ. პ. პაპავანიანი. 1—1¹/₂ ს.
შინაგანისა და ბავშვებისა.

ს ა ღ მ ო ბ ი თ :

გ. ნ. როსტომოვი. 5—6 ს.
საქირურგო და კანისა.

ბ. ნ. შაპოვალი. 6—7 ს.
ნერვებისა (ელექტრო-ტერაპია), ში-
ნაგანი და ვენერიულ ავადმყო-
ფობათა.

ბ. ა. თარხანოვი. შინაგან და
ბავშვების ავადმყოფობისა, 7—7¹/₂ ს.

ს. ბ. არმანიანი. 11—1 ს.
გაუკეთებს სახლში მსურველთა „მას-
საჟს“, აუტრის ყვავილს და გამარ-

საიდგან მოუარონ საქმესა და რით
შეაჩერონ ამ ერთ კულტურული
მსვლელობა. ასე გასინჯეთ, ნემე-
ციები სლავიანთა განათლება განვი-
თარების საქმესაც კი წინ ელოდებიან.
აი, ესლაც ერთი ალიაქოთი დ აუ-
ზური ასტეხეს იმის გამო, რომ ბრი-
უნში მინისტრ-პრეზიდენტის კერბე-
რის მეცადინეობით ჩეხთათვის სატეხ-
ნოლოგო ინსტიტუტი იქმნა დაარსე-
ბული. იმპერატორმა ჯერ ისევ 1899
წელს გამოსცა ბრძანება ამ ინსტი-
ტუტის დაარსების შესახებ, მაგრამ
ნემეციები ამ საკეთილო საქმის გან-
ხორციელებას დღემდე ხელს უშ-
ლიდნენ. გერმანელი უფრო იმან
გააბრაზა, რომ ინსტიტუტის პრო-
ფესორებად დანიშნულ იქმნენ ჩე-
ხელი ინტენერები, რომელნიც დღემ-
დე ქარხნებსა და ფაბრიკებში მსა-
ხურებდნენ. დიდი საქმე მიაღიით ამ
ინტენერებს: ხელი უნდა მოჰ-
კიდონ სამეცნიერო მეცადინეობას,
შემიუშაონ სახელმძღვანელოები, გა-
ნავითარონ ჩეხური ენა მეცნიერე-
ბისათვის და სხვ. „ჩვენმა სწავლე-
ლებმა, — გაიძახიან გერმანელი, —
დიდი გზა უნდა გავიარონ, ვიდრე
საპროფესორო კათედრას ელირსე-
ბიან: ჯერ ასისტენტობა უნდა მიი-
ღონ, შემდეგ დოცენტობა, დასწე-
რონ სამეცნიერო თხოულებანი. ჩე-
ხები-კი სახელოსნოებიდან გამოი-

თავს საექიმო გემნასტიკას ექიმის დანიშნებით.

გ. ა. ნაგასარდიანი. 7 1/2—8 ს. რჩევა-დარჩებვისა და რეკონსტიტუციის დაწესების ათი წელიწადი. ღარიბთათვის უფასოდ, ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი მელიტონისა ნ ა ვ ა ს ა რ დ ი ა ნ ი.

Первая частная лечебница—д-ра Навасардиана. Тифлиси, противъ памяти Воронцову.

ოჯუგბეთის ქალაქის თხილთხილთველთა

ამით აცხადებს, რომ კრება ქალაქ ოჯუგბეთის მამულის პატრონთა, უმალდესად ნება დართულ დაკლებულ რწმუნებულთა დამატებით არჩევნებისათვის, დანიშნულია რვა დეკემბერს 1901 წ. დილის ცხრა საათზედ ოჯუგბეთის მამრის სამმართველოს დარბაზში.

(3-238-3)

გამგომოვა გუჩიის ახანაგოგის „შუაგაკლისა“

აცხადებს: რომელ წევრებდაც ითვლება აბრეშუმის თესლის ან სხვა ნისია რომელიმე წლისა, თუ არ შემოიტანს ამა წომარის გასვლამდის, ვალი გამოვრიცხება წილის ფულიდგან, წესდების და კრების დადგენილების თანახმად, და არ გაგზავნება მოწვევის ბარათი საზოგადო კრებაში მონაწილეობის მისაღებად.

გამგე ხ. ჭეიშვილი. (5-5.-3).

ახალი ამბავი

* * * იმ დღეში პასუხად, რომელიც ქალაქ ტფილისში გაუგზავნა მისს იმპერატორების უმალდ სობას დიდს მთავარს მიხეილ ნიკო-

ყვანს და პირდაპირ საპროფესორო კათედრებზედ დაასუბესა.

ამ ინსტიტუტს გარდა გერმანელებს სხვა თავში საცემიც აღმოაჩინდა: სლოვენცებმა (პატარა ვრია, 1 1/2 მილიონი სული იქმნება) ამას წინად სრულიად მოულოდნელად (ლიუბლიანში სლოვენცთათვის უნივერსიტეტის დაარსება მოითხოვეს. ამ აზრს მთელს ავსტრიაში აღტაცებით მიეგებნენ სლავიანთა სტუდენტები. პრაგაში სტუდენტთა დემონსტრაცია გაიმართა, რისთვისაც შეიკრიბნენ ყველა უნივერსიტეტის სლავიანთა სტუდენტები. პრაგის პოლიტექნიკური რექტორმა გასამხრევებელ სიტყვით მიპასობა შეკრებილ სტუდენტობას. გადასწყვიტეს დეპუტაცია გაგზავნონ ვენაში. ასეთივე დემონსტრაციები გაიმართა გრაცსა და ინსბრუკში. ვენაში სლავიან სტუდენტთა ყრილობა, დეპუტატების მეთაურობით, პირველ ნომერს გაიმართა. დიდძალი ხალხი შეიკრიბა, უმთავრესად სტუდენტნი. ყველა ამით გამხრევებულმა სლავიანთა დეპუტატებმა პარლამენტში წინადადება შეიტანეს სლოვენცთა უნივერსიტეტის დაარსების შესახებ. როგორც დეპუტატებმა განაცხადეს, 800-მდე სლოვენი სტუდენტია გაფანტული ავსტრიის უნივერსიტეტებში. საჭი-

ლოპის ძეს, ქალაქის მოურავის მოადგილემ მ. ს. შესტაკოვმა შედეგი დებეშა მიიღო:

„სიამოვნებით ვიგონებ დღეებს, რომლებიც ტფილისში გავატარებ. გთხოვთ მიიღოთ და გადასცეთ აგრეთვე ქალაქის მცხოვრებთ ჩემი გულწრფელი მადლობა. მიხეილი“.

* * * გუშინ წინ, 15 ნომბერს, ქალაქის გამგეობაში სხდომა ჰქონდა ტფილისის სასწავლებელთა კომისიას, რომელმაც პირველად განიხილა ოდესის მცხოვრების ი. პოდობას განცხადება იმის შესახებ, რომ იგი დახმარებას გაუწევს ქალაქს საექსპორტო-ტექნიკო სასწავლებლის დაარსების საქმეში. კომისიამ, მიიღო რა სახეში ის გარემოება, რომ ჯერ-ჯერობით ქალაქს გადასაწყვეტი აქვს საშუალო სატექნიკო სასწავლებლის დაარსების საქმე, დაადგინა ნადრევად ჩასთვალოს საექსპორტო-ტექნიკო სკოლაზედ ლაპარაკი. ამავე სხდომაზედ კომისიამ დამთავრდა განხილვა სარევიზიო კომისიის შენიშვნებისა ქალაქის სკოლების შესახებ და თითოეულს შენიშვნაზე თავისი განმარტება შეადგინა, რომელსაც წარუდგენს განსახილველად ქალაქის საბჭოს. დასასრულ კომისიამ გარდასწყვიტა, ტფილისის დედათა პირველ გიმნაზიის დირექტორის თხოვნის თანახმად, მიეცეს ტფილისში საშუალო კურსების მომწყობებელ კომიტეტს კურსების რიგინად მოსაწყობად ყოველ წლიურად 1000 მანეთი.

* * * ტფილისის ოლქის სასამართლოს სადგომში 20 ნომბერს, საღამოს 8 საათზედ, მოხდებოდა საზოგადო კრება კავკასიის იურიდიულ საზოგადოების წევრთა.

* * * უწმიდესის სინოდის სასკოლო საბჭოს საეკლესიო-სამრევლო სკოლებისათვის ახალი პროგრამები შეუქმნა. ახალს პროგრამებში როა ამათვის მეცნიერების ერთი ტაძარი იქმნას დაარსებული ლიუბლიანში, სლოვენცთა სამშობლოში. ლიუბლიანის სემიმა და ქალაქის თვით მმართველობა ერთი მილიონი კრონი გადასდეს ამ უნივერსიტეტისათვის.

როგორც შემოდაცა ვთქვით, ყოველივე ეს ძილს უფრთხობს ნემეცებს. ვერასოდეს ვერ წარმოიდგენდნენ, თუ ისეთი მცირე ვრი, როგორც სლოვენნი არიან, საკუთარ უნივერსიტეტს მოითხოვდნენ. ამ ორი-სამის წლის წინად სლოვენცებს საკუთარი გიმნაზია არ მოუპოვებოდათ. 1898 წელს პროგიმნაზიის სასწავლებლებს (სლოვენცებს) სახელმძღვანელოების შედგენა მიანდვეს, რისთვისაც ორის წლით ისინი საქმეებისაგან გაანთავისუფლეს. შარშან ლიუბლიანში სლოვენცთა პირველი გიმნაზია იქმნა დაარსებული; ამ პირველს მალე სხვა გიმნაზიებიც მოჰყვება. ესლა სლოვენნი ამასაც არა სჯერდებიან და საკუთარ უნივერსიტეტს თხოულობენ.

საზოგადოდ ავსტრიაში ყველა ვერს ეტყობა დღეს გამოფიზილება და გამოღვიძება. თავიანთ უფლებების აღდგენასა და გათანასწორობას ამ უამად თვით უმნიშვნელო და

სავალდებულო საგნებად ცნობილ არიან: ზოოლოგია, ბოტანიკა და მინერალოგია.

* * * ტფილისის სასწავლებელთა გამგე კომისია უკანასკნელს სხდომაზედ გარდასწყვიტა სთხოვის ქალაქის გამგეობას დაიჭაროს ხმ. ა. ბაბაივის მიერ აღძრულ საკითხის განხორციელება—ავლაბარში ქალაქის სკოლების მოსათავსებლად ორ სართულიან შენობის აგების საქმე. ამ შენობის პროექტი და გეგმა დიდი ხანია ქალაქის გამგეობაში წარუდგენილია, მაგრამ აქამდე საბჭოში წარსადგენად მისი დამზადება ვერ მოუსწვრიათ. ამ საკითხის განხორციელება მით უფრო საჩქაროა, რომ ავლაბარის ქალაქის სკოლებისათვის შესაფერ სადგომებს ძნელად პოულობს სასწავლებელთა კომისია.

* * * ტფილისის ქალაქის საბჭომ 5 ნომბერს, სხვათა შორის, გარდასწყვიტა, რომ 500 მან. დენიშნოს სიონის საკათედრო ტაძარს მუდმივ მგალობელთა გუნდის მოსაწყველად; აღნიშნულ მიზნისათვის ამ ტაძრის დეკანოზმა მ. ელაშვილმა ითხოვა 1500 მან. ყოველ წლივით და ამ წელს 500 მ. ეს დადგენილება ამ დღეებში ქალაქის მოურავმა წარუდგინა ტფილისის გუბერნატორს დასამტკიცებლად.

* * * კვირას, 18 ნომბერს, დილის 11 საათზედ, კავკასიის სამხრეთ პროვინციის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების სადგომში სხდომა იქმნება კავკასიის ბექდვითი საქმის წარმომადგენელთა კომისიას. კომისია განიხილავს საგანს გამოყენების დახურვისასა და აგრეთვე იმას, თუ მომავალი ბექდვითი საქმის წარმომადგენელთა კრება როგორ უნდა იქმნეს მოწყობილი.

* * * ამიერ-კავკასიის რკინის გზის ნავთის მილის უფროსი ინჟენერი

როზენფელდი სასახურის საქმეებში სა გამო მოსკოვს თარგე მილის და მისს ადგილას დროებით ინჟენერი ცამუტალი ინიშნება.

* * * გ. ა. ყარანგოზიშვილის გარდა, რომელმაც ამ წინაზედ შეიტანა გამოგებაში ქალაქი—სურს ქალაქის საბჭოს ხმონობაზედ კენჭი ვიყარო, ასეთივე განცხადება შეუტანიათ აგრეთვე ა. გ. ტურკოვსკის, გ. ბ. მელიქ-კარაკოზოვისა და პ. კ. ზუბალოვის.

* * * კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო გამოყენის კომისიარს თავ. ი. ხ. ანდრანიკაშვილს განზახება აქვს ამხანაგობა შეადგინოს პაეებით თვითა 250 მ.) და გამოყენა მომავლის წლისათვის გადაადგენოს. ყველა ხარჯსა და ზარალს მაშინ ამხანაგობა იკისრებს, ხოლო რაც დღემდის ზარალი აქვს გამოყენას, ეს სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებამ უნდა იკისროს.

* * * შავის ზღვის პირად, ანაპის მიდამოებში, მეღვინეობისა და მევენახეობის გასავრცელებლად და გასაუმჯობესებლად განსაკუთრებული ამხანაგობა თურმე არსდება.

* * * პოლიციის მე-7 ნაწილში 15 ნომბერს ნახვს ერთი ვილაც უცნობ დაშრჩვალ კაცის გვამი, რომელიც ტფილისის მიხეილის სამკურნალოს საანტომო განყოფილებაში გაგზავნეს პოლიცია გამოძიებას შეუდგა დამხრჩვალის ვინაობის გამოსარკვევად

* * * როგორც აჯიქაზულის სადგურიდან იუწყებიან, 15 ნომბერს, სკოლის მატარებელი 157 სადგურზედ საცდელად გამოსულს ორთქლმავალს დასჯახება. დაზიანებულია ორივე ორთქლმავლი და 12 ქვაბი.

თეატრის მახინჯე

„მგლები და ცხვრები“, კომ 5 მოქ. ოსტრავსკისა, თარგ. ცაგარლისა.

„დელს ერთა“, ვოდვეილი 1 მოქ. გ. გუნაისი.

როდესაც ჩვენი არტისტები მოსურვებენ და მეცადინეობასაც არ

აკლებენ, მშვენიერად ახდენენ ხოლო მე თვით უძნელესს პიესებსაც კი ამისი მაგალითი წარსულ ხუთშაბათსა ვნახეთ. ქ-ნ ჩერქეზიშვილის საბენეფისოდ დადგმულმა ოსტრავსკის კომედია „მგლები და ცხვრები“ საუცხოოდ ჩაიარა არტისტები ყველანი თავ-თავიანა აღაგას იყვენ; ჩინებული ანსაბელი როლების ცოდნა, დაკვირვებულთაშობა ახასიათებდა ამ წარმოდგენას. არც რეჟისორს დაემა შეცადინეობა და სცენა, რამდენსა დაკვირვებელი იყო ჩვენი ღარიბის თეატრისათვის, კარგად მოაწყო. გედვენაროვი, ვ. აბაშიძე გუნია, ტასო აბაშიძე თითოთქო ერთმანეთს ეჯობებოდნენ, ის დაკვირვებითა აღვედნენ თავიანთ როლებს. იშვიათის ხელოვნები ჩაატარა ბ-ნმა გედვენაროვმა გაძვრა, სიყალბე-მოტყუებაში გაძრძობილ მოხუცის ვუკოლს რომლი ამ მსახიობს მეტად ხებხებ ამ ნაირი როლები. კარგად დავცხატეს აგრეთვე აბაშიძემ ლომი და ქუა-თხელი ყმაწვილი კაც მურზავეცი, ხოლო გუნია—გულკეთილი და მშვიდობის მოყვარულინი. მეტად მკვირცხლად დაცხლად წარმოადგინა ტასო აბაშიძემ გლავირას, ამ კტირად და მხიარულ, მაგრამ ამავე დროს მოხერხებულ ახალ-გაზდა ქალ როლი. მობენეფისემ კარგად ჩატარა თავისი როლი, მაგრამ ნიქ გამოჩნა ვერ შესძლო, რადგან თვით როლი ლაპარაკის მეტს მსხიობისაგან არავეთარ მოძრაობა და მოქმედებას არ მოითხოვდა არა უტირდათრა აგრეთვე ქ-ნ ჟავასა და ბ-ნ სვიმონიძეს. სიამონებით უნდა ავღნიშნოთ, რომ ჟავას წარმატება ეტყობა. დნარჩენნი ხელს უწყობდნენ წამოდგენას.

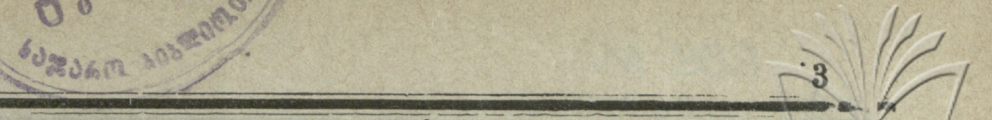
ვოდვეილი „დელს ერთა“ შათირიშვილისა, ჩერქეზიშვილის

ლის მოძრაობისა, იდენისათვის მებულ კაცად გამოიყვანა. პალაკის შემდეგ გუსისტთა ომები ჩათა სიამაყედ გარდაიტყვნენ, ხოლო გუსის სათაყვანებელი კერბი შეინა. ჩემმა მხატვარმა ბროციკმა და ხატა დიდი სურათი—გუსის კონსტრუქცი კრებაზედ იცავს თავის სწილას. დღეს პატარა სურათებს, ფტოგრაფიებს, ფოტოტიპებს, ბროციკს სურათიდან გადაღებულ ყველგან შეჰხვდებით, საფლის ტობ ქონშიაც-კი.

საფრანგეთში ისევე, როგორ ყველგან სხვაგან, ძალიან უჩივის სასამართლოებს საქმეების გაჭინებისათვის. სულ უბრალო და ნიშნელო საქმის განხილვისაც სასამართლო საფრანგეთში რამდენიმე თვე უნდებოდა. არც საკვირველი იმდენი საქმეები იკრიბება, რომლისამართლენი ვერ ასდიან.

ამ ბოლოს დროს ფრანგული ზეთები ძალიან ბევრსა სწერენ ქმეების გამრავლების გამო. საგანა ჩნდება ამდენი საჩივრები ჰკვირობენ გაზეთები. როგორც უცობა, რაც დრო და ხანი გადფრანგებს ავიწყდებათ თავიანთ ხის ბრძნული თქმულებანი: „ვის სასამართლოში კატის მოგება ჰსურებინ ძროხა უნდა დაჰკარგოსო“.

ყველასაგან მივიწყებული ვრნაც-კითხოულობენ. ჩემის მაგალითმა, იმისმა დაუცხრომელმა ბრძოლამ ყველას ჩაუდგა სული. ამ საქმეში დიდი სასახური მიუძღვის ჩემსა, ხოლო იმის მამულის შვილთა შორის—ისტორიკოს პალაკის. არც ერთის პროტის, ფილოსოფოსისა და სახელმწიფო მოღვაწის სახელი არ არის დღეს ჩემი იმი განთქმული და განდიდებული, როგორც პალაკისა. პალაკის, რომელმაც ჩემთა ისტორია შეადგინა, მადლიერმა შთამომავლობამ „ერის მამა“ უწოდა. იმის სურათებსა და ქანდაკებებს ყველგან შეხვდება კაცი, ფერაინებსა, წიგნთსაცავებსა და კერძო სახლებში. მრავალი ძველი აუგეს პალაკის, ბევრ ქუჩას უწოდეს იმისი სახელი. პატარა მიწურებული სოფლებიც-კი თავიანთ ერთად-ერთს მტკრიან და მოუკირწყლავ ქუჩას პალაკის სახელითა ჰნათლავენ. პრაგასა და იმის მიდამოებში შეიდი ქუჩა და მოედანი ატარებს პალაკის სახელს. მარტო ის, რომ პალაკი სცხოვრობდა და მუშაობდა ჩემთა აღორძინების დროს, 1836—1867 წლ., საკმაო იყო იმის სახელის შთამომავლობისათვის გადასაცემად.

და ტასო აბაშიძის წყალობით, მეტად მხიარულად ჩაიარა. მობენეფისეს საზოგადოება იტყობით მიეგება. რამდენიმე საჩუქარი მიართვის.

დაბატ სოფელი

მ. მუთაისი. არა ერთხელ წავიკითხავს და გვსმენია, — ქუთაისის ქუჩები გაფუჭებულია, მაგრამ ჩვენი ქალაქის თვით-მმართველობა ამ სვანს რაღაც მიზეზებისა გამო ყურადღებას არ აქცევს. მართლაც და აქაური ქუჩები საშინლად დაოღრო ჩაღროვებულია, განსაკუთრებით-კი რკინის გზის სადგურიდან ქალაქისაკენ მიმავალი ქუჩა ისე ალაგ-ალაგ ჩაღროვებულია, რომ ეტლებების თვლები ძლივს-ძლივობით ამოაქვთ საწყალს ცხენებსა, თან მგზავს გული საგულეს აღარა აქვს, წყლები აწყდება ამდენი ჩახეთქება ამოხეთქებით. მაგრამ რა ეტლები, დაფებით მაკალნი უარესს დღეში არიან: მართალია, ქვეითა ხალხისათვის ცალკე ბლიკია თლილის ქვისა, მაგრამ ესაც ალაგ-ალაგ დაცვეთილად ფეხებს საშინლად ამტვრევს ადამიანსა; დაოღრო-ჩაღროვებულს ადგილებში მუხლამდე ტლავს მარჯვი სდას და ეტლები-საგან ნასროლ ტლახით მგზავრი უზომოდ ითხუზნება.

კარგი იქნება ამისათვის ამ ქუჩას ქალაქი ჯეროვანს ყურადღებას მიაქცევდეს და უთუოდ დროზე შეაკეთებდეს, თორემ ქუთაისში ყველა შეძლებულია როდია, რომ ეტლი იქირაოს, და მეორეც, ამ ქუჩაზედ ყოველს საათში დიდი მოძრაობა რკინის გზით მიმომსვლელო ხალხისა. ესაც რომ არ იყოს, ნუთუ სირცხვილი არ არის ქუთაისისთვის, ამგვარი საჭირო ქუჩა ასე

წყურადღებოდ ჰქონდეს დატოვებული?!. მართალია, ოქტომბერში აქ სიციფები დაიჭირა, ხშირი წვიმებიც იყო, მაგრამ სამაგიეროდ ნოემბერი კარგის ამინდებით დადგა, თბილი ამინდი დაიჭირა და სანაქებო დარებიცა. ტ-წი.

ახალ-სენაკი. ქურდობა და აცკაობა სენაკის მაზრის ზოგიერთს საბოქაულოში ოდნავ თითქოს შემცირდა და ხალხი უწინდებურად შეშინებული აღარ არის, მაგრამ თვითონ ახალ-სენაკის საბოქაულოში-კი დაბის მახლობელ სოფლებში არაფერი ცვლილება არ ეტყობა და ისევ ძველებურად გაისმის: აი ამასა და ამას უდელი ხარი მოპარეს, იმას ცხენი მოსტაცეს, ამას სახლი გაუტყვეს, ვაძარცვეს და სხვა-და-სხვა. სამწუხაროდ, თვით ახალ-სენაკშიც წვრილ-ფხვისა და ფრინველის ქურდობა ძლიერ გახშირებულია. ამ ბოლოს დროს, ტარმოიდგინეთ, ჯიბგრობაც-კი დაიწყეს და, ვინ მოსთვლის, რამდენს არ მოსტაცეს ფული და აგლეჯინეს თმა-წვერი... აი ერთი სასაცილო და თან საყურადღებო ქურდობაც: წარსულის თვის შუა რიცხვებში სოფ. ქალადიდში ერთს აქაურს მოვაქრეს გვარად თელიას, დილით, რამდენიმე ქურდი შეუვარდა ღუქანში. მელუქნეს ჯერ ფული მოსთხოვეს, (ამნაც მისცა, რაც ჰქონდა, ე. ი. სამ მანეთამდე), შემდეგ ქურდებმა ღუქანის პატრონის მშვენიერი ოქროთი მოგარაკებული ვერცხლის ხმალი წაიღეს, რომელიც ოც თუმანზედ მეტი ღირდა, წაიღეს აგრეთვე წვრილმანი საქონელი, რაც ხელთ მოიგდეს და სხ. როდესაც ამას მოჩინეს, მიუბრუნდნენ თელიასა და უთხრეს: „კრინტი არ დასძრა, თორემ ეს-ეს არის

თავს გაგაგდებინებთ“. შემდეგ ამისა საბრალო თელია წინ გაიგდეს ქურდებმა და თან წაიყვანეს. იქამდის არ გაუშვეს, ვიდრე კარგად არ დაშორდნენ, სოფელსა და სამშვიდობა გზას არ მიადვიეს. დაბრუნდა საბრალო მელუქნე შინ, უამბო ყველას, რაც მოხდა და როგორი ქიშტი კვრით მიჰყავდათ იგი ქურდებს გზა-და-გზა, მაგრამ ქურდებს ვერა უხერხეს-რა, ვინ იცის სად წაივინდნენ. ამ ამბავმა დიდად დააშინა და ალაპარაკა მთელი საზოგადოება. მეტი გათამამება კიდევ-ღა შეიძლება?.. მაშალა

წარიღი ფოთიღვანე.

სრული ოთხი თვე იქნება მას შემდეგ, რაც აქაურებს საკრებულო ტაძრის ზარის რეკა არ გაუგონათ და წირვა არ მოუხმენიათ. ამ გარემოებამ, ცოტა არ იყოს, ბევრი მწირველ-მლოცველი დააღონა, რადგანაც, საყდრების სიშორისა გამო, ბევრი მლოცველი უწიგვარლოცვოთ სახლში რჩებოდა. კვირას, 11 ნოემბერს, ყოვლად-სამღვდელომ გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსმა ალექსანდრემ ადგილობრივის სამღვდელოების თანამწირველობით აკურთა წმ. ალექსანდრე ნეველის სახელობაზედ ახლად აგებული საკათედრო ტაძარი, რომელიც დიდი ხანია განახლებასა მსახირობდა.

რადგანაც წინააწინვე ფოთის სამრევლო სამხრუნველოსაგან გამოცხადებული იყო, რომ ამ დღეს დილის 8 1/2 საათზედ ეკლესიის კურთხევა უნდა მომხდარიყო, ამისათვის საყდარს აუარებელი ხალხი მიიწყდა, მით უმეტეს რომ ამ არა ჩვეულებრივს მოვლენას საამო ტაროსიც ხელს უწყობდა. წირვაზედ მლოცველთა ახლად აშენებული დიდი საკრებულო ტაძარი ძლივს

იტევდა. სხვათა შორის, ეკლესიის კურთხევასა და წირვას დაესწრნენ ქალაქის მოურავი ნ. ი. ნიკოლოძე, პოლიცმესტერი თავ. ვ. ს. აბაშიძე, სახლობო სკოლების ინსპექტორი ე. ნ. ხუდალავი და სხვანი. ახლად განახლებულ საკრებულო ტაძრის კურთხევის შემდეგ მსოცვანმა ეპისკოპოსმა ალექსანდრემ ქართულად შემდეგი სიტყვა წარმოთქვა:

„სახელითა მამისათა, და ძისათა, და სულისა წმიდისათა აღტაცებული სულითა, მეფე ისრაილთა დავით და წინასწარმეტყველი ლაღლ ჰყოფს: „ნეტარ არიან, რომელნი დამკვიდრებულ არიან სახლსა შენსა“ (ესალმუნი 83, 4.). ქუშმარტიად, აქ შეკრებულნი ქრისტიანენო, ნეტარ არიან, რომელნი დამკვიდრებულ არიან სახლსა უფლისასა. ნეტარ არიან მისთვის, როგორც იტყვის წმიდა მახარებელი მათე: „რამეთუ სადაცა იყვნენ ორნი, გინა სამნი შეკრებულნი სახლისა ჩემისათვის, მუნ ვარ მე შორის მათსა“ (მათე 18, 20). ჩვენც ძალითა და მადლითა ღვთისათა აწ შეკრებულ ვართ სახლსა ამასა ღვთისასა, და მადლობისა გულისათა ჩვენცა ვიტყოდეთ: „ნეტარ არიან, რომელნი დამკვიდრებულ არიან სახლსა უფლისასა“ კეთილ-მორწმუნენო ქრისტიანენო, ქვეყნურ სახლსა უფლისასა, ესე იგი, ტაძარს ღვთისასა, აქვს კავშირი ზეციურ უფლისს, სახელთან. ამ ნაირთს: როდესაც ქვეყნურ სახლში ნაკურთხ ეკლესიაში, უსისხლო მსხვერპლთა შეწირვის, რომელსაც მახარებენ გუნდნი ანგელოსთანი და რომელსაც ჩვენ მივიღებთ და ვეზიარებთ სისხლსა და ხორცსა უფლისასა, — მაშინ უხილავად ჩვენთანა იმყოფება თვით მაცხოვარი და უფალი ჩვენი იესო ქრისტე; ამისათვის ნეტარ არიან, რომელნი დამკვიდრებულ არიან სახლსა შენსა, უფალო!

ძველს დროშიაც დავით წინასწარმეტყველის ძემან, ბრძენმან სოლომონ მეფემან, აღაშენა დიდებული ტაძარი იერუსალიმში საღვთისა ღვთისა; ამ ტაძარსა შინა ლოცულობდნენ ძენი ისრაილისანი და მისწირავდნენ მსხვერპლსა უფალსა. მაგრამ განსხვავება მასშია, რომ მაშინ შესწირვიდნენ ზვარაკსა, ხბოსა, ახლა ჩვენს მართლ-მადიდებელს საყდარში შეწირვის უსისხლო მსხვერპლი — ხორცი და სისხლი უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი. ამისათვის იტყვის ჩვენა საცხოვრებლად მოს-

რული ქვეყნად ძე ღვთისა იესო ქრისტე, „რომელი მსხვერპლს ხორცსა და სისხლსა არ იღებს, რომელი მსხვერპლსა არ აჭირვებს, რომელი მსხვერპლსა არ ალაპარაკებს, რომელი მსხვერპლსა არ ალაპარაკებდა“ (იოანე 6, 54).

იესო ქრისტემ, უფალო და მაცხოვრებელმა ჩვენმა, მოსაქცევად და საცხოვრებლად კაცთა დაადგინა წმიდა მახარებელი და მოციქულები, რომელთაც, თვისის ზეცად ამაღლების შემდეგ, მოუვლინა სული წმიდა და მათ მოვლეს ყოველი ქვეყანა და მტკიცედ სიტყვა ღვთისა საცხოვრებლად ყოველთა ტომთა და ხალხთა, დასწრეს წმიდა მახარებელსა და მოციქულთა საცხოვრებლად ქვეყნისა. ამ წმიდა მახარებელმა და მოციქულმა აღაშენეს ეკლესიანი და დაადგინეს მღვდელთ-მთავარნი, მღვდელნი და დიაკონნი აღსასრულებლად ეკლესიურის წესისა. აწ ჩვენცა და ჩვენა მოციქულითა უფლებითა ვაკურთხეთ, ეკლესიურის წესისამებრ, ახლად აგებული ტაძარი ესე. აღმშენებელთა, შემწირველთა და მშრომელთა ამა ეკლესიისა ზედა ღმერთი შეეწიოს და წარუბართოს ყოველსა კეთილსა შინა.

აქ მყოფნი, ძენო ეკლესიისანი, ვალდებოდით თქვენ და ყოველთა ქრისტიანეთა დღის შემდეგ გულ-მოდგინედ იაროთ აქ, წმიდა ეკლესიაში სალოცავად და წმიდის ზიარებისა მისაღებად, ხორცისა და სისხლისა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესისა, რომელსაც მშვენიერს პატივი და თავყენის ცემა მამისა, და წმიდისა სულისათან, უკუნიით უკუნიამდე, ამინ“.

წირვის გათავების დროს მღვდელმთავარსა არ. თოხანდემ რუსულად დღის შესაფერი სიტყვა წარმოთქვა, რომელშიაც ნათლად იყო დასურათებული ეკლესიის მნიშვნელობა, მაგრამ, სამწუხაროდ, უმრავლესობისთვის მისი სიტყვები გაუგებარი დაჩა, რადგანაც ამ დღეს საყდარში სულ ისეთს ხალხს მოეყარა თავი, რომლისთვისაც რუსული გაუგებარი იყო.

ახალს ეკლესიას ან დღეს განახლებული მომღერალთა გუნდიც ამკობდა. მართალია, მომღერალთა გუნდი წინადაცა გალობდა ჩვენს საყდარში, მაგრამ, უნდა გარკვეულყოფი, ძლიერა კოქლობდა. ესლა-

„უკეთესია კაცმა გველთან იქონიოს საქმე, ვიდრე მოსამართლეებთან“. ბევრი საჩივრებისა და სასამართლოს საქმეების გამრავლების მიზეზად ვეჭილთა რიცხვის გამრავლებას ასახელებს. ჯერ ისევ 1835 წ., საკასაციო სასამართლოს თავმჯდომარის ბერანჯეს გამოანგარიშებით, საფრანგეთში 50,000 კაცი ითვლებოდა ისეთი, რომელიც სასამართლოს წყალობით სჭამდა ლუქსა ჰურსა. ამ ნახევარ მილიონისათვის სარფა იყო საჩივრების შექმნა, სასამართლოს მოქმედების გაფართოვება, საქმეების გაბერვა და გაზვიადება. ესლა ეს რიცხვი, უეჭველია, გაორკეცდა. ეს ამოღენა ხალხი მოდავითა ხარჯითა სცხოვრობს.

უსამართლოება და შეცდომა სხირობა ხოლომე საფრანგეთის მართლმსაჯულებაში. ბევრჯელ სასჯელი არ შეეფერება დანაშაულს. საფრანგეთში ისე თვე არ გაივლის, რომ რომელისამე უდანაშაულო დასჯილ კაცის სიმართლე არ გამოირკვეს. არა ერთხელ და ორჯელ კატორჯიდგან დაუბრუნებით ათი და თხუთმეტი წელიწადი იქ ნამყოფი კაცი. ხშირია „კუროუზებიც.“ ამას წინაღ. ერთ მანდილოსანს სასამართლომ ქმრის მოკვლისათვის ხუთის

წლით საპრობილეში დაპატიმრება გადაუწყვიტა. ბრალდებულის ვეჭილმა საკასაციო საჩივარი გადაიტანა. ხელ-ახლა დაიწყეს საქმის განხილვა, და სასამართლომ აიღო და მანდილოსანს სიკვდილით დასადაგზედ აღმოკცნებულს საქმეებს მოსამართლენი ძალიან რბილად ექცევიან. ხშირად ამართლებენ, მაგალითად, ახალგაზრდა ცოლის ქმრის მოკვლისათვის, ან ქმარს, რომელიც ლალატისთვის ცოლსა მკლავს. ოჯახის სიწმინდის შემწიკვლელს ჯარიმას ახდევინებენ 25 ფრანკს. ეს ერთხელვე დაწყებული ნიხრია.

ამას წინაღ. ერთი მანდილოსანი, ვიღაც მარადი, ცოტა მეტად დაუხსჯია სასამართლოს, — 50 ფრანკი ჯარიმა მიუსაჯნია. ამ მანდილოსანს უთქვამს სასამართლოში: „სრული ქეშმარიტებაა, რომ მე ეს თხუთმეტი თვე ბ-ნ ბოსსიუსთან ვცხოვრობ, მაგრამ ყველაფერში დამნაშავე ჩემი ქმარია. მართალია, ჩემი ქმარი ცულად არ მეტყეოდა, მაგრამ სიზარმაცის გამო არა სცდილობდა ჩემს გაბედნიერებას. დამნაშავეა აგრეთვე, რომ ხშირად ახალგაზრდა კაცთან მართლ-მართო მტოვებდა!“... ამას წინაღ. პარიეტის სასამართლო საყურადღებო საქმის

გამორკვევას შეუდგა: როდის იწყება დანაშაულობა მე-VII მცენების წინააღმდეგაო, და გადასწყვიტა, რომ თავის სამკაულისა და ზელობათმანების მოხსნა ჯერ კიდევ არ ამტკიცებს დანაშაულობასაო. მეტად გაზვიარდა საფრანგეთში მეუღლეთა განქორწინების საქმეები. ხშირად განქორწინების მიზეზად მოდავნი უმნიშვნელო რამეს ასახელებენ ხოლომე. ცოლები, მაგალითად, ბევრჯელ აცხადებენ სასამართლოში, რომ ქმარმა ახალ მოდის შლიაპა ან კაბა არ მიყიდაო, და სხვა.

ეს მოდა ხომ ცოლ-ქმართა შორის უსიამოვნების დაუსრულებელი წყაროა ხშირად იგი ქმრის გაკოტრების მიზეზადაც ხდება. მკითხველი ვერც-კი წარმოიდგენს, პარიეტელი მანდილოსანი როდენ ფულსა ჰხარჯავენ ტანისამოსსა და სამკაულზედ. ქ-ნ ოტეროს, სილამაზითა და მოდის მაღაზიებთან საჩივრებით ცნობილს, ამას წინაღ. 140,000 ფრანკად ერთი „ნაკიდკა“ შეუკვეთნია. ერთ ინგლისურ ქურნალის გამოანგარიშებით, მარტო პარიეტში მოღების წყალობით 2 მილიონი კაცი და ქალი იკვებება. პარიეტელი მკერავნი 120 მილიონ მანეთის ტანისამოსს ამზადებენ წელიწადში.

მარტო მოდის სამკაულების წარმოებას პარიეტში 8,000 კაცი ადგია. გამოჩენილმა პარიეტელმა მკერავმა ვორტმა განაცხადა ერთხელ, რომ ინგლისის პრინცი სიკვდილმა სამკაულის მწარმოებელთა პარიეტში 2 მილიონ მანეთის ზარალი მოუტანაო. ხელმწიფის სიკვდილი ხშირად 5 მილიონ მანეთის ზარალს აძლევს პარიეტელ მკერავებს. 1902 წელს ინგლისის მეფის გვირგვინის კურთხევა მოხდებოდა. პარიეტელი მკერავნი ესლავე ანგარიშობენ, რომ ეს გვირგვინის კურთხევა სამ მილიონ მანეთს შესძენს მათ.

პარიეტი—მოდათა სამეფოა. მთელის დედა-მიწის იმპერატრიცები, დედოფლები, პრინცესები, მდიდარი მანდილოსანნი პარიეტში აკერი-ნებენ ტანისამოსს. თითო კაბაში 2—5000 მან. დეიდნიან, „იუბაში“ —400—500-მდის. პარიეტში ზოგიერთი მანდილოსანი 50-დგან 100-ათას მანეთამდე ხარჯავს წელიწადში სამკაულზედ. პარიეტში უთვა-ლავე ქურნალი და გაზეთი გამოდის, რომელნიც მოდის საქმეს ემსახურებიან.

რომელიც ქუთხუთით ყოფილა ავად. ქალს გადასდებია ავადმყოფობა და მომკვდარა. განსვენებული დედ-მამას საჩივარი აღუძრავს გაუფხილბელო. ყმაწვილ კაცის წინააღმდეგ.

ამ ამბის გამო ვაზეთები მრავალ შემთხვევას იგონებენ, როდესაც კოცნის წყალობით ავადმყოფობა გადასდებია სხვას. ბევრი უბედურება მოსდევს თურმე კოცნას, მაგრამ საზოგადოება არავითარ ყურადღებას არ აქცევს. შავი ქირიც ბევრჯელ გავრცელებულა კოცნის წყალობით. ამ რამდენისამე წლის წინად ესპანის გემი გაჩერებულა კანდოლოს (ამერიკაშია) ნავთსადგურში. გემზედ შავის ქირით ავადმყოფნი ყოფილან და ამიტომ ნაპირზედ არავინ გადაუშვიათ. მაგრამ ერთი ახალგაზრდა ზღვაოსანი, რომელსაც დანიშნული ჰყოლია ქალაქში, ღამე ნავით გაპარულა სატრფოს სანახავად. რასაკვირველია, დიდის ხნის უნახავებმა კოცნით გული იჯერის. არ გასულა ორი თუ სამი დღე, რომ ახალგაზრდა ქალი შავის ქირისაგან მომკვდარა და სენი მალე ქალაქსაც მოსდებია: ორას კაცზედ მეტი გამო-სალმებია წუთი-სოფელს. ვაზეთები მრავალ ასეთს შემთხვევას გადმოგვცემენ.

კი მომღერალთა გუნდს სულ სხვა ელფერი ადევს, მომღერლებში მოწინააღმდეგეობას იღებენ ახალგაზრდა ქალებიც, რომელთა ნარნარი ხმით შესრულებული საეკლესიო გალობები მლოცველს მართლაც სასოვნებასა ჰგვრის და სულით აღაფრთოვანებს... მომღერლები გარდა „უფალო შეგვიწყალოს“ არც ერთს საგალობელს ქართულად არ ასრულებენ; მიზეზი უთუოდ ის უნდა იყოს, რომ გუნდი ახალია, დიდი ხანი არ არის, რაც შესდგა, ამისათვის მომავალში იმედია ლოტბარი ბ-ნი ა. მეგრელიძე ქართული გალობითაც გაგვახეივანებს.

ბოლოს აღნიშნავთ იმ კერძო კაცთა მოქმედებასაც, რომელთაც ეკლესიის განახლებაში დიდი შრომა და ღვაწლი მიუძღვით. წირვის გათავების შემდეგ ეპისკოპოსმა მადლობა გამოუცხადა ადგილობრივ ვაჭარს ბ-ნს ვ. ი. თაფურიძეს, რომელიც ეკლესიის განახლების საქმეს სათავეში ედგა და კეთილად დააგვირგვინა იგი, აგრეთვე ი. გ. ანცევეს, ეკლესიის მნათეს, რომელიც ამ საქმეს ემსახურებოდა. განსაკუთრებით მადლობის ღირსია ბ-ნი თაფურიძის შრომა, რომელმაც საკუთარს საქმეებს თავი დაანება და საზოგადო საკრებულო ტაძრის განახლებისათვის უანგაროდ სრული ოთხი თვე იშრომა. ვასილ თაფურიძე იმ ვაჭართაგანია, რომელმაც ფოთში პროგინაზიის დაარსების გულისათვის ყველაზედ მეტი ფული გამოიღო.

ი. კახრიძე.

ლობენ, გაზეთებმა ხმა არ ამოიღონ ამ საქმის შესახებ, რადგანაც, ეწინიანთ ინგლისის მტრები ამ სამარცხენო ამბავს თავის სასარგებლოდ გამოიყენებენ.

— ამ დღეებში ირლანდიის ქალაქს ვალფეში ქვემო პალატის ერთი დეპუტატი უნდა ამოირჩიონ. ვალფეში აქამდე მუდამ ირლანდიის ნაციონალისტთა დასი იმარჯვებდა, მაგრამ წარსულს წელს მოულოდნელად არჩეულ იქნა სამინისტროს მომხრე მორისი. მორისმა ესლა მემკვიდრეობის ძალით თავისი მამის საპატიო პერის სახელწოდება მიიღო და ამიტომ ზემო პალატის წევრად გახდა. ამნაირად განთავისუფლდა პალატაში ერთი დეპუტატის ადგილი, რომელსაც ახლად ასარჩევი დეპუტატი დაიჭერს. კანდიდატებად ასახელებენ გორას, პლანეტს, უნიონისტს და არტურ ლინჩს, ირლანდიელ პატრიოტს. ლინჩი ბურგების რაზმებში მსახურებდა ინგლისის წინააღმდეგ საბრძოლველად სამხრეთ აფრიკაში ომის დაწყების დროს. ამჟამად მორისი პარიზში იმყოფება, რადგანაც შიმოზს, რომ ინგლისში არ დაატუსაღონ. საინტერესოა, რით გათავდება არჩევანი, თუ მორისი ამოირჩიეს, როგორც ამბობენ, ის ფარულად მოვა ინგლისში და დაძაღული იქნება, ვიდრე პარლამენტის სხდომები დაიწყება. სხდომების დაწყების შემდეგ იმას აღარაფერი საფრთხე აღარ ექმნება, ხელს ვეღარავინ ვერ შეახებს.

რუსეთი

— ფინანსთა სამინისტროს განზრახვა აქვს სამხედრო-სამკურნალო ნაწილის მოაშრომოს საბეთალო ნაწილი.

— ფინანსთა სამინისტროში ლაპარაკია იმის შესახებ, რომ ამ სამინისტროს სასწავლებლებში მისაღებ ურების რიცხვი განსაზღვრული იყოს.

— სახელმწიფო სამსახურში მყოფ მოხელეებს კანონით ხან-და-ხან ეძღვევათ ხოლომე ოთხის თვის ჯამაგირი, იმ პირობით, რომ ეს ფული შემდეგ ჯამაგირდგან გამოერიცხათ ხოლომე. ამის გამო მოხელეებს ვალი ედებოთ. ეხლა განზრახვა აქვთ მხოლოდ მაშინ მისცენ მოხელეს ოთხის თვის ჯამაგირი, როდესაც მთხოველი მართლა გაჭირვებულია.

— შესაფერ უწყებათ დაეგზავნათ პროექტი შესახებ იმის, გადაეცეთ თუ არა სახაზინო პალატებს უფლება მემკვიდრეობით მიცემულ ქონებაზე გარდასახადის აკრებისა.

— შედგენილ იქნა პროექტი სატელეფონო წესდებისა.

— მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებთა სამინისტრომ შეადგინა პროექტი შესახებ იმისა, რა წეს-რიგით უნდა გაკეთდეს ხოლომე სარწყავი არხები, გაყვანილი სხვის მამულებზე.

— სამკურნალო საბუბო და სისხლის სამართლის კანონმდებლობის განსახილველად შემდგარმა კომისიამ განიხილეს პროექტი იმ წესდებისა, რომლის ძალითაც ლოთე-

ტი ძალდატანებით უნდა წაიყვანონ სამკურნალოში. პროექტი გადასცეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ამ გვარ სამკურნალოების მოწყობისა და ზედამხედველობის წეს-რიგის გასარკვევად.

— დედათა საპედაგოგო კურსები გადაკეთდება ოთხ-კურსიან უმაღლეს სასწავლებლად. ამ სასწავლებელში სწავლა დამთავრებულთ მიეცემათ დედათა საშუალო სასწავლებლებში მასწავლებლობის უფლება.

— განზრახვა არის, ნება მისცენ უნივერსიტეტის კურსების გარეშე მსმენელთაც გამოცდისა დიპლომის მისაღებად. პროექტის ძალით დიპლომის მიღების მსურველმა უნდა წირადგინოს მოწმობა გიმნაზიის კურსის ცოდნისა. ვინც უნივერსიტეტის კურსს საგანგებოდ კარგად გაივლის, დიპლომი იმ შემთხვევაშია მიეცემა, შემოხსენებული მოცმობაც რომ არა ჰქონდეს, ყოველ შემთხვევაში უმაღლესის ნებათვით.

— რუსეთის დამწეულ გუბერნიებში „წითელ ჯვარს“ საზოგადოებას ხალხის გამოსაკვებად ჯერ-ჯერობით დაუხარჯავს მილიონ ნახევარი მანეთი.

— საერო განათლების სამინისტროს სამეცნიერო კომიტეტს დაუსრულებია კერძო სასწავლებლებისათვის შედგენილი წესდების განხილვა. კომიტეტისაგან შემუშავებულ წესდებით კერძო სასწავლებლების დაარსების ნება, კერძო პირთ გარდა, ეძღვევათ აგრეთვე სამრეწველო დაწესებულებათ, ქალაქების, თემების და წოდებრივ დაწესებულებათაც. სასწავლებლები დაყოფილ იქნებიან პირველ დაწყებით და საშუალო სასწავლებლებად, სამუდამო და დროებით კერძო კურსებათ. კერძო სასწავლებლების ოსტატებს ჰინებისა და პენსიის დამსახურების უფლება მიეცემათ თუ განათლების ცენტრი ექნებათ.

— იმავე სამინისტროში ადგენენ კომისიას საშუალო სკოლების რეფორმისათვის საქირო მასალის განსახილველად.

— ახლა მომავალში საქმიანო დეპარტამენტი აპირებს მიიწვიოს კბილის ექიმები განსახილველად კბილის ექიმთა ინსტიტუტისათვის საქირო ახალის პროექტისა.

— ამ დღეებში სათანადო კანონმდებელი დაწესებულება განიხილავს ახალს კანონს ეგრედ წოდებულ „უკანონო შობილთ“ შესახებ. პროექტით წოდება „უკანონო შობილი“ მოისპობა, მისს ნაცვლად შემოღებულ იქნება ტერმინი „ქორწინების გარე შობილი“. უკანონო შობილთ ზოგიერთ ახალი უფლებების მინიჭებას უპირებენ, განსაკუთრებით მემკვიდრეობისა და მამის გვარის ტარებისას.

დებემა

(„რუსეთის დებემათა სააგენტოსაგან“). 15 ნოემბერი.

პეტერბურგი. 15 ნოემბერს დიდი მთავარი სერგეი ალექსანდრეს ძე და იმისი მეუღლე მობრძანდნენ მოსკოვადამ. მათი უმაღლესობანი ცარსკოე სელოში წაბრძანდნენ.

პენა. ჰერც-გერცოგი ფრანც-ფერდინანდი თავის მეუღლით ბერლინში წავიდა. ჰერც-გერცოგი მოწინააღმდეგეობას მიიღებს იმ ნადირობაში, რომელსაც ბერლინის სასახლ-ჰმართავს.

პიბი. თოვლი მოვიდა; მ გრადუსი ყინვაა. სამხრეთ-დასავლეთის რკინის გზების სახელოსნოების გასაფართოვებლად ნახევარი მილიონი მანეთი გადასდეს.

ბამბოვი. 15 ნოემბერს, რუსეთის გამომჩინილის ტრაგიკოსის რიბაკოვის სიკვდილის დღიდან 25 წლის შესრულების გამო, ამ არტისტის ხსოვნის გასაცხივებლად დღესასწაული იქნა გამოართული.

პარშაპა. ადგილობრივმა შაქრის მწარმოებელმა შემუშავეს გეგმა თითოეულ ქარხნისთვის ქარხლის პლანტაციების სიგრძის შეზღუდვისა და შუამდგომლობენ, რომ ეს გეგმა დაკანონდეს იმ აზრით, რომ თავიდან აიცილონ შაქრის გადამეტებული წარმოება.

ლონდონი. „Times“-ს პრეტორიად ატყობნებენ: „ამჟამად ომის მოედანზე ბურგის 70 რაზმი ჰმოქმედებს; თითო რაზმში 50-დან 400 მღე კაცია. ამ რაზმებიდან 26 ტრანსვაალიშია; 7 რაზმი, რომლებშიაც დაახლოებით 1,100 კაცია, დელაგოას რკინის გზის ჩრდილოეთ მხარესაა, 11 რაზმი, დაახლოებით 1600 კაცისაგან შემდგარი, ამ გზიდან სამხრეთის მხარეს არის და 8 სხვა რაზმი გაფანტულია ტრანსვაალის დასავლეთ ნაწილში; კავის ახალშენში—10 რაზმი რკინის გზის მთავარ-შტადამ დასავლეთისაკენ არის და მ ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთისაკენ, კიტჩინგის სულ 45,000 კაცი ჰყავს.

პარიზი. სოციალისტთა და რადიკალთა წრეების მრავალმა წევრმა განაცხადა პალატაში, რომ მხარს დაუჭერთ კანინეტს რეპუბლიკისათვის ხრიკების წინააღმდეგ და შესამედ წაკითხვის დროს ხმას მიეცემთ სესხის პროექტისათვის.

სავაჭრო-სამრეწველო კომიტეტის წლიურს კრებაზედ ვალდებულუსამ სიტყვა წარმოთქვა, რომელშიაც განაცხადა, რომ მთავრობა სცდილობს განახორციელოს აზრი რესპუბლიკელთა ყველა ფრაქციების გაერთიანებისა. ამ დასმე ყველაფერი უნდა გააკეთოს, რაკი ხელს შეუწყობს იმის გაერთიანებას და განდევნოს ის, რაც იმის დაწინაურებას ეცდება. შემდეგ მინისტრმა მოავგონა, რომ ჰამბერტსა და ფერისთან ერთად ვიცე სახალშენო პოლიტიკოსია; ამას წინაღიეს მხურვალედ ვიცავდი ამ საქმეს, რომ ზოგს შეეშინდა კიდევ, — იმპერალიზმის იდეას ხორ არ უჭერს მხარსა (სიცელი). „მაგრამ, — სიტყვა დასასრულ მინისტრმა, — დამშვიდებული ბრძანდებოდეთ, ჩვენ არა ფიქრობთ იმპერალიზმზედ; საზრუნავი ჩვენი ეხლა ახალშენების გაფართოვება-კი არ არის, არამედ იმათი დაცვა და მოწყობა. ჩვენ ვოცნებობთ საფრანგეთის ადგილმდებარეობის გაზრდას-კი არა, — სავაჭრო და სოციალურ პროგრესისათვის.“

ლონდონი. ლანდლოუნმა დარდინგტონში წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიც ბოდიში მოიხდა, რომ არ შემედლო დღისით დაესწრობოდი უნიონისტთა კრებასაო; იძულებუ-

ლი გაგხდი ლონდონის მთავარი სტრუქტურის დაკანონების დიდებულ დიპლომატის, გერმანიის წარმომადგენლის, გაცველდის ხსოვნისათვის, იმ კაცის ხსოვნისათვის, რომელსაც პატრისა სცემდნენ, როგორც დიდს მეგობრულ ერის წარმომადგენელსაო. ორატორი შეეხო შემდეგ იმ შთაბეჭდილობას, რომელიც მოახდინა ჩემბერლენის სიტყვამ გერმანიაში; ამ სიტყვაში ვერავითარ შეურაცხყოფას ვერა ვხედავ და ერთი წუთითაც ვერ ვაღიფიქრებ იმას, რომ შეურაცხყოფა ჰქონდა მხედველობაში ჩემბერლენსაო შემდეგ ლანდლოუნმა აღნიშნა დამოკიდებულება ინგლისისა სახელმწიფოებთან და სიტყვა, ეს დამოკიდებულება მეგობრულიაო. ერთადერთი საძნელო საქმე მომავალი სავაჭრო მოლიზარაკება შეერთებულ შტატებთან და ნიკორაგუას არხის საქმე. აფრიკის ომი წარმატებით მიდის და კემპბელ ბანენრმანის განმარტებანი მართალი არ არისო.

პარიზი. დღეს, იმპერატორის მარია თეოდორეს ასულის დაბადების დღეს, რუსეთის საელჩოს ეკლესიაში კარდახილ იქნა წირვა, რომელსაც დაესწრნენ რუსეთის ელჩი თავადი ურუსოვი და საელჩოს წევრნი.

პეტერბურგი. იაპონიის სახელმწიფო მოღვაწემ მარკიზმა იტომ 13 ნოემბერს პეტერბურგში მისვლის შემდეგ ინახულა გარეშე საქმეთა მინისტრი, რომელიც იმავე დღეს სადარბაზოდ ეწვია იტოს. ხუთშაბათს მარკიზი იტო მიიღო განსაკუთრებულს აუდენციასზე ხელმწიფე იმპერატორმა და საღამოთი გარეშე საქმეთა მინისტრმა მარკიზ იტოს სადღესასწაულო სადილი გაუმართა, რომელზედაც დაესწრნენ მარკიზის თანამგზავრი ცუძანი, იაპონიის გარეშე საქმეთა მინისტრის ამხანაგად ნამყოფი, იაპონიის მისის ყველა წევრები, იმპერიის უმაღლესი მოხელენი და გარეშე საქმეთა სამინისტროს მოხელენი.

15 ნოემბერს შორეული აღმოსავლეთიდან დაბრუნდა მე-2 გვარდის სწრაფ-მსროლელი ბატარეა. ბატარეას გულმხურვალედ და დიდის ამბით მიეგებნენ.

განცხადება

მავის-ქვის მქარმოებელთა კრების სიბჭო.

აცხადებს, რომ 20 ნოემბერს ამა 1901 წელს, შუადღის 12 საათზედ, საბჭოს სადგომში, ქუთაისს, მოხდება საჯარო მამრობა, რომელზედაც იჯარით გაიკუმა სამრეწველო გზების შემადგრების საქმე-იჯარა 2056 მან. 80 კაპოკისა.

ვისაც ვაჭრობა მსურს, უნდა წარადგინოს საბჭოში ვაჭრობამდე მე-5/8 საიჯარო თანხისა ნახდ ფულად ან მთავრობის მიერ უზრუნველ ყოფილ სარგებლიან ქალაქში. ვაჭრობის შედეგი საბჭომ უნდა დაამტკიცოს.

ხარჯ-ალრიცხვისა, პროფილებისა და პირობების გასინჯვა შეიძლება ყოველ დღე საბჭოს სადგომში. (3-5-1)